

Конгрес
Українських
Націоналістів

**Здобудеш Українську Державу,
або згинеш у боротьбі за Неї!**

Декалог українського націоналіста

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.nacija.org.ua

20 – 26 грудня

2005 року № 51 (111)

УКРАЇНА У НАС ОДНА!

ВИСТУП ГОЛОВИ КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ОЛЕКСІЯ ІВЧЕНКА

Шановні делегати та гості з'їзду!

Від імені політичної партії Конгрес Українських Націоналістів хочу привітати Вас із визначною подією – проведенням міжпартійного з'їзду зі створення Виборчого Блоку „Наша Україна”.

Сьогодні ми знову, як і під час минулих парламентських виборів, гуртуємося довкола нашого лідера Віктора Ющенка. Тоді, в 2002-му році, об'єднання політичних партій, навіть різних за ідеологічним спрямуванням, в єдиний блок „Наша Україна” дало переможний результат. Це стало основою перемоги лідера блоку Віктора Ющенка в президентській виборчій кампанії 2004 року, коли державницькі сили об'єдналися в потужний блок „Сила народу”.

Виняткова важливість виборів 2006-го року – як до Верховної Ради, так і до органів місцевого самоврядування – вимагає консолідації державницьких сил. Цього вимагають і наші виборці. Сьогодні, як і чотири роки тому, ми гуртуємося в Блок „Наша Україна” з вірою в перемогу. Адже відсутність консолідації між політичними силами, які послідовно відстоюють інтереси української нації і української держави, може суттєво ускладнити наш поступ на шляху магістрального демократичного розвитку України, розбудови сучасної європейської держави.

Нині українське суспільство перебуває на важливому етапі свого розвитку. У спадок ми отримали Українську державу в надзвичайно скрутному стані. Падіння рівня економіки, демографічна, суспільно-політична кризи, криза довіри до влади – така гірка спадщина дісталася нам від режиму Кучми. Все це, а також проблеми нашого теперішнього становлення зумовили активізацію антиукраїнських сил. Деякі політичні спекулянти знову закидають у суспільство небезпечну тему федералізації України, провокативну тему якогось міфічного союзу з Росією та Білоруссю. Є сили, які втягують Україну до ЄЄП, виступають за впровадження російської як другої державної мови. Сьогодні Верховна Рада практично загальмувала вступ України до Світової організації торгівлі. Також ми висловлюємо занепокоєність з приводу внесення змін до Конституції нашої держави – т. зв. політичної реформи, яка може набрати чинності з 1 січня 2006 року. Конгрес вважає, що зміни кон-

ституційного устрою України не сприятимуть гармонізації взаємин, а навпаки, можуть дестабілізувати ситуацію в суспільстві. З цього приводу на недавньому Зборі Конгресу одногослосно прийняв Заяву на ім'я Президента щодо недопущення конституційних змін без згоди на те українського народу.

Консолідація державницьких сил приведе до перемоги на виборах, що забезпечить формування дієздатного парламенту, який твердо стане на захист національних інтересів держави і спрямує її розвиток в українське русло.

Нам нічого ділити. Україна у нас одна, і ми всі несемо відповідальність як за державу, так і за долю української нації.

З обранням Президента Віктора Ющенка ми отримали унікальний шанс розв'язати українські проблеми, накопичені віками за часів колоніального статусу України, а окремі і в незалежній українській державі за часів президентства Кравчука і Кучми.

Наші сусіди хочуть продовжити панування над Україною і для цього використовують усі важелі впливу від духовного до енергетичного тиску на нашу державу. Особливо це загострюється напередодні виборчої кампанії, бо кінцевою метою таких дій є те, щоб в такий спосіб підтримати ті сили, які хочуть іншу Україну.

Ми мусимо розумно розв'язати ці складні питання і забезпечити енергетичну безпеку держави.

Саме тому ми об'єднуємося довкола народного Президента, щоб довести всьому світові, що український народ єдиний у своєму бажанні мати українську владу, розбудовувати і жити у цивілізованій європейській країні, в якій будуть сповідуватися Верховенство Права та Свобода Слова.

Ми утворюємо блок, стратегічною метою якого є перемога на парламентських виборах, а також утворення державницької більшості у Верховній Раді.

Ми переконані, що парламентські вибори наступного року в Україні покладуть край нинішній політичній нестабільності, і це позитивно вплине на соціально-економічний розвиток нашої держави.

Ми розуміємо, що перед українською владою стоять вкрай важливі завдання, які треба негайно вирішувати.

Разом – переможемо!
Слава Україні!

18 грудня в Києві відбувся міжпартійний з'їзд Виборчого Блоку „Наша Україна” за участі політичних партій: Народний Союз Наша Україна, Конгрес Українських Націоналістів, Народний Рух України, Партія промисловців і підприємців України, Українська республіканська партія „Собор”, Партія Християнсько-демократичний союз.

Серед зареєстрованих на з'їзді 486 делегатів – 50 представляли Конгрес Українських Націоналістів.

З'їзд визначив політичні завдання Блоку „Наша Україна” на виборах народних депутатів України

2006 року. При обговоренні цього питання виступили: Прем'єр-міністр України Юрій Єхануров (НСНУ), Олексій Івченко (КУН), Борис Тарасюк (НРУ), Анатолій Кінах (ПППУ), Анатолій Матвієнко (УРП „Собор”), Володимир Стретович (ХДС).

Делегати з'їзду обговорили та затвердили список кандидатів у народні депутати України від Блоку „Наша Україна”.

Міжпартійний з'їзд ухвалив передвиборну програму Блоку „Наша Україна”.

Конгрес-інформ

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в додатку до Каталога видань України на 2006 рік – інформаційному листі №2. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА БЛОКУ “НАША УКРАЇНА”

Ми були з Віктором Ющенком, коли він створював опозиційний блок “Наша Україна”. Саме ми вперше на повний голос заявили про системну кризу в країні.

Ми були з Віктором Ющенком, коли він сказав: “Я йду в Президенти” і запропонував План дій “Десять кроків назустріч людям”.

Ми створили політичну силу. Ми разом з Президентом реалізуємо задумане і остаточно виконаємо передвиборні зобов’язання Віктора Ющенка.

За рік нам уже є про що звітувати: суспільство стало демократичнішим, утвердилася свобода слова, збільшилися зарплати і пенсії, підвищилася допомога при народженні дитини, скоротився термін строкової служби, збережена система спрощеного оподаткування. “Криворіжсталь” продали за чесну ціну – вкрадене олігархами повертається людям. Наше завдання – продовжити цю роботу та зробити перетворення незворотними, час помилок минув.

Ми об’єдналися, тому що Україна у нас одна! Ми бачимо її демократичною, правовою, європейською державою з соціально-ринковою економікою, в якій кожний може реалізувати свої мож-

ливості, а держава надає допомогу тим, хто її потребує.

Ми об’єдналися, щоб сказати: “Так!” ідеалам Помаранчевої революції. Ми кажемо: “Ні!” політичному реваншу тих, хто підтримував антинародний режим Кучми – Медведчука – Януковича і фальсифікував президентські вибори. Ми ніколи не будемо з тими, хто зрадив інтереси України.

Ми – громадяни України всіх національностей – з Майданом у серці йдемо на вибори. Ми виконаємо взяті зобов’язання.

Ми вже сьогодні наближаємо владу до людей і робимо її підконтрольною громадянам на всіх рівнях. Крок за кроком ми змінюємо життя людей на краще. Настає час досягнень!

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ

1. Економіці – СТАБІЛЬНИЙ РОЗВИТОК! Громадянам – ДОБРОБУТ!

Потужній економіці з рівними можливостями для всіх – так!

Тіньовій економіці – ні!

Чесній конкуренції, інвестиціям – так!

Стабільним цінам та курсу гривні – так!

Чинницькому втручання у бізнес – ні!

Завершенню створення 5 млн робочих місць – так!

Ми зробимо “локомотивами економіки” науку, новітні технології! Виробництво літаків, суден, автомобілів, військової, космічної техніки зростатиме, піднімаючи економіку. Інформаційні технології стануть рушієм прогресу.

Ми сприятимемо розвитку інноваційних виробництв. Розвиватимемо власну енергетику, впровадимо альтернативні дже-

рела надходження нафти, газу, збережемо енергію.

Ми доб’ємося поваги до підприємців. Спростимо процедуру реєстрації, звітності, перевірок, одержання дозволів, ліцензій для підприємців. Кожний посадовець, який своїми діями чи бездіяльністю переступатиме Закон, відповідатиме власними майном і свободою.

Податки стануть прийнятними для бізнесу. Ми проведемо податкову реформу, яка зробить прозорою, однозначно зрозумілою та стабільною систему оподаткування, зменшить податкове навантаження, зробить сплату податків простою і безконфліктною.

Ми забезпечимо доступні кредити для всіх, хто хоче розпочати власну справу. Малий і середній бізнес наповнить державну казну і дасть до 40% ВВП.

Ми збільшимо за 5 років продуктивність праці у 2,5 рази, підви-

щимо середню зарплату – у 2,5 рази за 2 роки.

2. Кожному – СПРАВЕДЛИВІСТЬ!

Соціальну допомогу будуть отримувати ті, хто її реально потребує. Вона зростатиме, люди відчують турботу держави.

Пенсіонери та інваліди отримають можливість для гідного життя. Більше ніхто не почуватиметься бідним та викинутим на узбіччя через фізичну, психічну ваду чи вік.

Мінімальна пенсія буде більшою за прожитковий мінімум. Розвиватимуться приватні пенсійні фонди. Кожний отримуватиме справедливую пенсію.

В Україні не буде чужих дітей! Ми забезпечимо гідну фінансову підтримку сімей, які виховуватимуть сиріт та безпритульних.

Кожна обдарована дитина зможе реалізувати своє покликання. Ми встановимо з 2007 року державні стипендії для стажування молоді за кордоном, забезпечимо її доступними кредитами на навчання.

Буде створений фонд соціального житла. Обсяг кредитів для молодіжного житлового будівництва збільшиться удвічі.

3. Владі – НАРОДНІСТЬ!

Ми гарантуємо чесну народну владу. Вона ефективно працюватиме і звітуватиме перед народом. Господарювати на місцях будуть територіальні громади, які отримають для цього повноваження і ресурси.

Політичні передумови корупції будуть ліквідовані. Депутати не матимуть недоторканності. Чинники звітуватимуть не лише про свої доходи, а й про витрати.

Голос кожного буде почуто. Кожне принципове рішення прийматиметься за участі громадян.

Правоохоронні органи будуть реформовані. Слідство стане справедливим та прозорим. Зі свавіллям буде покінчено. Міліція захищатиме людей.

4. Судам – ЧЕСНІСТЬ!

З 2006 року будуть здійснені дієві кроки з реформування судової влади. Правосуддя стане доступним. Корупція в суддівському корпусі буде жорстко припинена, а довіра людей до судів – відновлена.

В Україні буде суд присяжних. Буде наведено лад у системі та

структурі судів, визначено їх юрисдикцію з огляду на потреби людей.

Судді будуть незалежними від чиновників. Призначення суддів стане демократичним і прозорим, розпочнеться поступовий перехід до їх виборності. Праця суддів буде гідно оцінена.

Суди отримають належні умови для праці, придатні для судочинства приміщення.

Малозабезпечені отримуватимуть безоплатну правову допомогу.

5. Людям – ЗДОРОВ’Я та ЧИСТЕ ДОВКІЛЛЯ!

Загальнодоступна якісна система охорони здоров’я стане реальністю. В Україні будуть не лише лікувати, а й попереджувати захворювання. Відновляться обов’язкові профілактичні огляди груп професійного ризику, молоді.

Оплата праці лікаря буде гідною. Ми розвиватимемо систему сімейних лікарів, підвищимо якість підготовки кадрів. Ліки стануть доступними. Рекламу алкоголю, цигарок, лікарських препаратів буде обмежено.

Захист довкілля, контроль якості води, продуктів, ліків будуть забезпечені від села до столиці.

6. Нації – ДУХОВНІСТЬ та ОСВІТУ!

Освіта, наука, культура, духовність стануть головними чинниками національного розвитку та добробуту людей. Вчитель стане основою середнього класу.

Кожний випускник загальноосвітньої школи вільно володітиме принаймні однією іноземною мовою та вмітиме працювати на комп’ютері.

До вищих навчальних закладів вступатимуть найдостойніші – за результатами незалежного тестування знань випускників.

Наука фінансуватиметься відповідно до потреб зростання науково-технологічного та інноваційного потенціалу.

Єдності України – так! Молодь виховуватиметься з любов’ю до України, її історії, культурних традицій. Ми на сторожі національного культурного простору.

Держава гарантує пріоритетне фінансування культури і соціально-забезпечення її працівників.

Пануватимуть міжконфесійний мир, злагода. Партнерські відно-

сини між державою і релігійними організаціями сприятимуть духовному, моральному здоров’ю.

7. Селу – ЗАМОЖНІСТЬ!

Ми забезпечимо відродження села, створення достойних умов життя селян, розвиток мережі закладів культури, медицини, соціальних послуг, дитячих садків, шкіл. Селяни отримають якісні дороги, тепло і газ, кредити на житло.

Держава підтримає середніх та малих сільгоспвиробників через адресні дотації, цільові пільгові позики та доступні іпотечні кредити, дорадчу та обслуговуючі служби. Це забезпечить їх конкурентноздатність та прибутковість.

Сільськогосподарську продукцію продаватимуть за справедливими цінами. Оренда сільськогосподарських земель та майнових паїв оплачуватиметься грошима. Заробітна плата селян зростає до середньої по країні.

Ми завершимо видачу актів на право власності на землю, сформуємо Державний земельний кадастр і зареєструємо права на нерухомість.

8. Армії – ПРОФЕСІЙНІСТЬ!

До 2010 року в Україні буде сформовано професійну армію за контрактною системою. Військовослужбовці отримають гідну платню та належні соціальні гарантії.

Збройні Сили відновлять свій дух та міць. Армія отримає сучасні озброєння та техніку.

До 2010 року буде покінчено з чергою військовослужбовців на житло.

9. Зовнішній політиці – НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС!

Основним напрямом зовнішньої політики України залишатиметься інтеграція до європейських структур. Наші пріоритети – забезпечення політичних, економічних інтересів держави, захист наших громадян за кордоном, просування вітчизняних товарів на світові ринки, залучення інвестицій, утвердження досягнень України за кордоном. У 2006 році ми завершимо вступ України до СОТ, гарантуючи інтереси держави та вітчизняного виробника. Статус асоційованого члена ЄС Україна отримає у максимально стислі терміни.

БАЙКАЛ І ТАЙШЕТ ЗАСТЕРІГАЮТЬ...

На острові Сахалін ще з царських часів була російська імперська каторга, де відбували покарання (за невідомо які гріхи) багато українців. Одеса свого часу була етапним пересильним пунктом на Сахалін. До революції в місті навіть співали:

*“Ти славная Одеса,
Ти славний карантин,
Ми завтра відпливаєм
На острів Сахалін”*

Засуджених каторжників з бубновими тузами на спинах та в ланцюгах вантажили на кораблі і везли через моря і океани, через тропіки і субтропіки на північну російську каторгу.

До будівництва Транссибірської залізниці, що упиралася в Байкал, а за ним – йшла до Владивостока, в'язнів з інших країв імперії гнали на східні каторги етапами пішки. Ланцюги шляхами на схід Росії брязкотіли ще з часів Івана Грозного.

Байкал скутий кригою п'ять місяців на рік. Глибина його – більше кілометра. Російські інженери примудрялися взимку прокладати прямо по кризі шпали з рейками і кінною тягою перевозити вагони на протилежний берег, а далі залізницею до Владивостока.

Улітку потяги через Байкал перевозив паром-пароплав. Збудований він був у Англії і вважався другим у світі за величиною. Довжина його сягала майже 100 метрів, ширина – 20, вантажопідйомність – 4200 тонн. Цей паром приймав 25 залізничних вагонів і 300 пасажирів.

Уже в радянські часи рабською працею політв'язнів були побудо-

вані в скелях численні тунелі і мости в обхід Байкала, якими проносилися потяги з військовими та іншими вантажами, розкуркуленими селянами, в'язнями до берегів Тихого океану, до Сахаліну, Камчатки.

...У 60-х роках я, 25-річний політв'язень, повертаючись з ГУЛАГу, у вагоні познайомився з реабілітованим радянським військовим комісаром Смирновим, який з 1937 року відбував каторгу як “ворог народу”. Ми їхали повз Байкал і милувалися його красою. Смирнов раптом заплакав. На моє запитання – чому, він відповів, що в 1937 р. на цій дільниці залізниці були спеціально розібрані залізничні рейки, і ешелон з в'язнями – радянськими командирами, комісарами, інженерами, вченими, партійцями – разом з конвоем пішов на дно Байкала. Були також страчені всі залізничники на цьому перегоні – від стрілочників до начальників станцій, а також всі випадкові свідки – мисливці, люди, які збирали лісові ягоди... Смирнову дивом пощастило врятуватися.

Він розповів також, що в люті морози під Тайшетом більшовики заганяли закриті вагони, заповнені в'язнями, в тупик, тримаючи там майже роздягнених людей по декілька діб. Поруч ставили мото-

ри-дизелі, гуркіт яких глушив передсмертні крики і стогін замерзаючих. Потім трупи з вагонів викидали у заздалегідь викопані в'язнями траншеї.

Так сталінська злочинна система, за якою дехто так сумує сьогодні, знищувала людей. Як казали за Сталіна, смерть однієї людини – трагедія, смерть мільйонів – статистика.

Сьогодні на Транссибірській залізниці біля Байкала й Тайшета мав би постати меморіал, який нагадував би про страшне минуле. Проте чергова спроба Росії стати цивілізованою державою провалилася. Країна знову повертається до самої себе. Може повернутися і страшне минуле, коли влада безкарно бивала людей, грабувала, крала і вимагала хабарі.

Тож чи не пора над цим замислитися тим, хто закликає українців до нового “союзу” з Росією? Невже не зрозуміло їм, що жодних гарантій і їхньому життю в новому “союзі” також не буде.

Микола БАРБОН

ТАКА НАША ПРАВДА

Член НСПУ Лада Федоровська у статті „Етапи величі й скорботи...”, аналізуючи виставу-концерт „Пам'ять серця”, презентовану на сцені Херсонського академічного музично-драматичного театру ім. М. Куліша, пише: „Нині в усьому цивілізованому світі гострішає боротьба за збереження пам'яті, та Україна, на думку чималого загалу вітчизняних вчених, програє у цьому життєво важливому змаганні. Адже всесвітньо-спасенне значення нашої Перемоги над гітлерівським фашизмом так само масштабне, як і трагічна, досі краюча серце болем ціна, заплачена нами за переможний травень 1945 року”.

Читаючи цю публікацію, мимо волі згадуєш Тарасове: „І розумне ваше слово брехнею підбите”. Якесь зерно правди є тільки в тому, що Україна „програє” в „боротьбі за збереження історичної пам'яті”. Хоча і робить все помітніші кроки у відродженні нашої справді національної пам'яті. І це відродження почалося ще з Шевченкових „Катерини” та „Кавказу”, які зробили невід'ємним компонентом нашої історичної пам'яті геніальні настанови національного пророка:

Услід за батьком Тарасом кожен справжній патріот України свято пам'ятає: з москалями небезпечно не тільки хотатися, бо діти твої стануть манкуртами, для яких все українське буде чужим. Небезпечно з ними і воювати „разом” проти „спільного ворога”, бо загинеш за чужу справу без всякої користі для рідного краю, як це сталося з другом Шевченка Яковом де Бальменом на Кавказі. Пригадую, як на початку війни сталінської Росії з гітлерівською Німеччиною мій хрещений батько, мудрий загайпільський пасічник Павло Драбович, дав хабара военкомові, щоб уникнути набору до Червоної армії, а потім глузливо говорив: „Я не дурний

іти в те зловороже червоне військо! Я краще сам собі пушу кулю в лоба, ніж піду воювати за вусатого грузина, що колись мало не обнімався-цілувався з Гітлером, а сьогодні побив з ним горщики”.

Щоб увести в оману людей, які не знають правди про ту нібито „вітчизняну” війну, Лада Федоровська завзято проливає крокодилячі сльози з приводу жертв, які хтось, бач, хоче забути. Ніхто нічого не збирається забувати і прощати: ні Гітлеру, ні Сталіну, ні всім продовжувачам їхньої кривавої справи! Так, однієї справи, бо вони були єдині в намаганні знищити наш народ. І якщо брат моєї дружини В'ячеслав Головатий пережив німецьку окупацію, то московське „визволення” пережити йому не пощастило. І В'ячеслав, і всі його ровесники аж ніяк не віддавали переваги російському рабовласнику перед німецьким, а тому жоден з них не хотів іти у ворожу російську армію. Але їх силоміць мобілізували і, не навчивши навіть як слід тримати в руках гвинтівку, кинули під німецькі кулі на неминучу смерть. Хто ж коли збирався забути і простити таке?

Грязь Москвы

нація і держава
20.12 – 26.12. 2005 р.

ПРО НАБОЛІЛЕ!

НЕ ПОМИНАЙТЕ ВСУЄ...

Одна пані з Одещини – вчителька української мови й літератури з сільської школи, прихожанка церкви Московського патріархату, онука бабусі, яка пережила Голodomор 1933 року, на вчинок самоспалення світлої пам'яті Олексія Гірника відреагувала: „Боже, який гріх!”.

Для вчительки був зрозумілим вчинок Матросова, який грудьми ліг на амбразуру і цим урятував життя інших людей. А от вчинок Гірника – незрозумілим і нікому не потрібним.

Жахливо! І це вчителька української мови і літератури. Хто ж як не вона мав би зрозуміти, що ж насправді ніс у душі своїй і серці світлої і вічної пам'яті чоловік, що стратив себе за матір свого народу – Мову! Для нього поняття „Бог і Україна” були найважливіші. Тому і згорів він смолоскипом, щоб у

наших душах залишився вогник шанування Бога, української мови. Щоб діти наші розуміли, що можна жертвувати не тільки заради людей, а й заради вічних духовних цінностей, — приміром, заради рідної материнської мови.

Я – проста гуцулка, смію заявити, що Бог з усіма людьми на Землі, з усіма, незалежно від нації, країни, конфесії. Він з тими, хто має образ Божий не тільки на прапорі, заяві, біг-борді, храмі, а хто чинить так, як заповідав Бог, хто не порочить той образ Божий, за яким ми створені. Він з тими, хто сприймає Його всім серцем і душею. Тому оте категоричне: „З нами Бог!” суперечить самій суті поняття Бог.

А тому бійтеся лукавих і не поминайте всує...

Антоніна СПІЛЬНА

УКРАЇНА НЕ ДЛЯ “ВОВЧИХ ЗГРАЙ”

На початку Незалежності українці навіть не уявляли, що станеться з Україною через 15 років. Руйнується культ сім'ї, економічний і духовний потенціал нації, донищується кошик українського генофонду – село. Війна проти України йде на повну потужність, а ворог ходить серед нас, посміхаючись нам у вічі, а ми, неначе сліпі цуценята, нічого не бачимо.

Хочу навести розповідь однієї знайомої. Це відбувалося ще за часів президентства Кравчука. Моя приятелька працювала тоді кухарем у кав'ярні. На вихідних там гуляли гучне весілля. Пошлюбилися діти дуже високих начальників. Серед запрошених були прокурор, начальник міліції, директори заводів і шахт. Дарувалися дуже дорогі речі, коштовності, але мова не про це. Після чергової чарки встає начальник міліції і виголошує промову: всі ми тут, які зібралися, особливі люди, ми всі в одній спілці. Назвав цю спілку “вовчою зграєю”, яка сторонніх (тобто чужинців) до себе не допускає. І насамкінець сказав, що особливе завдання їхньої „зграї” – не допустити до влади “хохлів”!

ВОРОТТА НЕ БУДЕ

Як можна позбутися отієї лєнінсько-сталінської буржуазії, яка вважала себе марксистами, хоча за ідеологією це були комуністи-фашисти? Вона й досі керує нашою державою, називала й досі називає бандерівців буржуазними націоналістами, ворогами народу. Хоча весь світ знає, що вояки УПА були здебільшого представниками сільського населення – хлопці і дівчата, які вели боротьбу за визволення з-під московського ярма.

Комуно-фашисти чомусь не згадують свою власівську армію, яка проходила через моє село Жулин Карпатського краю, грабуючи бідних селян, забираючи останнє.

14 років існує незалежна держава Україна, а комуно-фашисти досі зневажають Конституцію і закони країни, диктують свої порядки. Ми ж, українці, чомусь бездіяльні, чекаємо, що вони добровільно віддадуть владу українським патріотам.

Дорогий народе України, не вір комуно-фашистам і соціалістам Мороза. Вони хочуть зробити нас наймитами. Люди старшого віку знають, що комуністи мали свої лікарні, спецмагазини, засекре-

чену заробітну платню. А селяни все своє життя ходили в кирзових чоботях і куфайці – на роботу і до церкви. Селянин та й робітник також все життя будував собі хату, отримуючи на трудовий день по 200 гр. зерна. Щоб щось купити, треба було простояти в черзі кілька годин. Таке саме було й за „развітого соціалізма”. Український селянин, виховавши обдарованих дітей, не мав права навчати їх у вищому навчальному закладі без дозволу так званого парторга.

Також світ добре знає, що ОУН–УПА боролася з німецьким фашизмом і комуно-фашизмом за свою свободу. А ми ще й сьогодні просимо в тих комуно-фашистів, які засіли у Верховній Раді, визнання УПА. Український народ, наляканий комуно-фашистами, боїться, що вони можуть знову прийти до влади. Але цього вже ніколи не станеться. Сьогодні вони, як змії з відрубаними головами, тільки махають хвостами, лякаючи людей.

Іван ПОДІЛЬНИК,
голова ВБ-ОУН-УПА,
м. Севастополь

Василь ЗАЄЦЬ

4 Слово істини

нація і держава

20.12 – 26.12. 2005 р.

ДУМКА ВГОЛОС

ТВОРИТИ, А НЕ СПЕРЕЧАТИСЯ

Пишу під впливом останньої атестації з історії України, що проходила в нашому 11 класі. Тема атестації: „Україна в добу Другої світової війни”. На жаль, не було там жодного суттєвого запитання щодо діяльності ОУН-УПА! Тільки „сухі” дати. А ще наголошувалося на визволенні України від фашистів радянськими військами. А де ж справжні патріоти, захисники рідної землі, які прагнули незалежної України, проливали за неї кров і гинули за неї... Зрештою, чому тут дивуватися, якщо ОУН--

УПА досі не визнано на державно-му рівні.

Дуже хочу, щоб народ, який стояв на Майдані і виборював свої права, не дав себе зрадити укот-ре. Сподіваюся, вірю, що нова влада виконає свій обов’язок перед нацією. Не час нині сперечатися помаранчевій команді. Краще плідно працювати під гаслом: „Разом збудуємо заможну українську державу!”

Олексій САБАДУХА,
м. Луганськ

ВОЯК УПА, ТАЛАНОВИТИЙ ХУДОЖНИК

Пригадую листопад 2003 року. Тоді в краєзнавчому музеї м. Вінниці відбулася виставка малярських робіт учасника Народно-визвольних змагань за волю України, члена ОУН з 1941 року, вояка УПА з 1943 року Михайла Климчука під назвою “Від Колими до Карпат”. Відвідувачі були в захопленні від виписаних з любов’ю надзвичайно мальовничих пейзажів різних місць нашої України, портретів, світлин повстанців біля хат та криївок, цікавих і важливих, листів.

Приємно відзначити, що і на сьогодні пан Михайло бере активну участь у розбудові України. Його роботи можна побачити і в офісі КУН у Києві: з-поміж кількох картин – портрет Слави Стецько.

Будемо сподіватися, що вінничани та гості міста уже найближчим часом знову матимуть можливість ознайомитися з новими творами колишнього вояка УПА, належно оцінити його талант.

Ольга КРИВА, голова
Вінницького осередку ВЛУЖ

ТРИ ЯБЛУКА І СІМДЕСЯТ ГОРІХІВ

У конференц-залі Будинку письменників України відбулася творча зустріч поета, драматурга Ярослава Яроша із читачами, друзями, знайомими. Вів вечір відомий український поет і публіцист Петро Осадчук. Він згадав, як у цій благословенній залі, котра чула голоси багатьох класиків літератури, двадцять два роки тому з хвилюванням дивився разом з Ю. Мушкетиком, І. Драчем, Ф. Зубаничем та іншими письменниками виставу за п’єсою Я. Яроша “Біла лілія”, розповів про те, як з’явилася на світ четверта збірка віршів Яроша “Борозна обрію”, котру у видавництві “Радянський письменник” запланували як першу...

Під час зустрічі Ярослав Ярош із вдячністю назвав імена своїх літературних наставників і dobroзичливців – Василя Юхимовича, Олеса Лупія, Володимира Коломійця, висловив своє занепокоєння з приводу репертуару українських театрів, зауваживши зокрема, що в Національному драмтеатрі імені І. Франка поряд з бла-гим євреєм Тев’є-молочником та персонажами зарубіжних авторів чомусь нема яскравих українських національних характерів героїв бурхливого й трагічного двадцятого століття. А ще поділився болючими роздумами, котрі виникали під час роботи над драматичною дилогією “Чорні гори” та “Білогорща” – про Головного Командира УПА Романа Шухевича.

Із цікавими думками і спостереженнями щодо творчості

Я. Яроша виступили голова Київської організації НСПУ, професор Анатолій Погрібний та секретар громадської організації „Діти репресованих” Володимир Грицак. Поміж присутніх на вечорі були секретарі НСПУ поетеса Ніна Гнатюк, поет і драматург Валерій Герасимчук, також письменники Володимир Чуйко, Микола Мірошніченко. Поет Мирослав Король подарував Я. Ярошу свою збірку зворих віршів “Час достиглого каміння”.

Відбулася демонстрація експресивного драматичного етюд-у Я. Яроша “Смерть генерала” за однойменною поемою редактора газети УПА “Шлях Перемоги”, референта пропаганди УПА Карпатського краю Марка Боеслава (Михайла Дяченка) про останні години життя в енкаведистській тюрмі Праги в кінці 1945 року керівника Головного Військового штабу УПА генерала Перебийноса – Дмитра Грицяя.

На завершення творчого вечора Я. Ярош прочитав “Три вірші трьох днів” та баладу “Ніби олень, загнаний в болото” із книги “Тридев’ята земля” і вручив привезені зі свого коломийського саду три великі червоні яблука Ніні Гнатюк, П. Осадчуку і А. Погрібному як дорогим гостям та роздав усім присутнім на літературно-мистецькій зустрічі сімдесят руських волоських горіхів – для розвою світлих творчих сподівань і звершень.

Степан ВАСИЛИК

СВЯТА СПРАВА – ВИХОВАННЯ ПАТРІОТІВ

У 1948–1950 роках я жила в Бурштині Івано-Франківської області, де мала можливість познайомитися з бандерівцями. Тоді й сама я стала націоналісткою. Коли ж їх досі хтось називає бандитами, то я заявляю, що це велика неправда: ОУН-УПА служили своєму народові, Україні. Про них з повним правом можна сказати: то був промінь світла у темному царстві підневільного життя в Радянському Союзі. Сталін переміг їх

тільки кількістю своїх орд і підступністю.

Сьогодні Україні потрібні гідні продовжувачі справи, за яку боролися бандерівці. Партія, що бореться за інтереси України, має приділяти вихованню молоді особливу увагу. Це – її святий обов’язок.

Надія ГОРБЕНКО,
с. Мала Виска,
Кіровоградщина

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТУ УКРАЇНИ

МИ ШІСТЬ МІСЯЦІВ БЕЗ ЗАРПЛАТНІ

ходів: зобов’язав Міністерство оборони негайно розрахуватися з нашим заводом, а Міністерство юстиції – розібратися, чому рішення Київського господарсько-го суду не виконувалося Міноборони упродовж п’яти місяців. Голова Кіровоградської ОДА за не-сумлінне ставлення до звернень громадян має бути притягнутий до відповідальності.

Дуже нелегко жити з думкою, що тебе обдурено, ошукано, що твої помаранчеві надії на те, що з новою владою зміниться ставлення до простої людини, що прекрасні слова – “Разом нас багато і нас не подолати” – залишаться просто словами й надіями.

Коли минулого року Ви приїздили до Кіровограда, тоді з Вами можна було зустрітися, тепер же, коли стали Президентом, Ви – недосяжний для людей. І, як засвідчує розгляд нашої скарги, ми і наші листи Вам не потрібні.

Вікторе Андрійовичу, Ви як порядна, віруюча людина маєте видати два укази. Перший – про не-

гайне погашення заборгованості із заробітної платні на всіх підприємствах нашої держави, оскільки невидача зароблених грошей є найганебнішим злочином. Другим указом запровадьте обов’язкове правило, що за формальний підхід до розгляду звернень громадян чиновники усіх рівнів будуть звільнятися зі своїх посад.

Маємо надію, що цього разу, якщо не Ви особисто, то Ваші чиновники ознайомляться з нашим листом, і нарешті буде вжито відповідних заходів.

Якщо нам не будуть виплачені зароблені гроші, то ми вимушені будемо подати до суду позовну заяву на Вас як на першого чиновника держави, який не виконує свої конституційні обов’язки і своєю бездіяльністю завдає нам матеріальної і моральної шкоди.

З повагою до Вас робітники
ДП Кіровоградський
ремонтний завод:
М. МАЙБОРОДА, С. ЩЕРБИНА

ВЕЛЕТНІ ДУХУ ДОСІ НЕ РЕАБАЛІТОВАНІ

Шановний Вікторе Андрійовичу!

26 листопада Україна достойно вшанувала пам’ять жертв Голодомору та політичних репресій. На тлі тієї безмежної жалоби за невинно убієнними, велетнями духу видаються ті, хто свідомо протиставив себе антинародній системі в часи її неподільного панування і заплатив за те довгими роками ув’язнення, а часто й життям.

Український народ воздає таким своїм синам шану, і Ваш Указ про нагородження групи колишніх політв’язнів високими державними нагородами України – тому підтвердження. Але, на жаль, що до окремих колишніх борців проти тоталітарного режиму досі не відновлено справедливості.

Справа в тому, що комуністична влада з метою компрометації політичних опонентів широко застосовувала судові розправи за сфабрикованими кримінальними звинуваченнями. Яскравими прикладами такої практики є:

Микола Горбаль, член Української Гельсінської групи, загалом відбув 16 років ув’язнення. Двічі засуджений за ст. 62 (антирадянська агітація і пропаганда), а ще – за сфабрикованого справою “спроба згвалтування”;

Василь Овсієнко, член УГГ, у торах відбув 13,5 року, двічі засуджений за ст. 62, ще один раз – за сфабрикованою справою “опір міліції”;

Василь Лісовий, відбувши термін ув’язнення за ст. 62, відбував заслання. Коли СРСР ввів свої війська в Афганістан, він виступив з протестом. Миттєво йому сфабрикували справу за статтею “дармоїдство”.

Усі троє є в списку нагороджених за Вашим Указом, і це – давно заслужена ними нагорода. Але вони досі не реабілітовані за кримінальними статтями, тому вважаються кримінальними злочинцями, що є кричущим анахронізмом!

ПОДІЯ

„ГУЛЯЙПОЛЕ. УРОКИ ІСТОРІЇ.”

Запорізька земля вже вдруге провела Всеукраїнський фестиваль „Гуляйполе” ім. Нестора Махна. Ідея його проведення визріла з бажання патріотів України об’єктивно оцінити, з погляду історичної справедливості та сучасності, постать і діяльність українського отамана. Різні аспекти життя Нестора Махна розглядалися провідними істориками, літературознавцями, журналістами під час проведення круглого столу „Нестор Махно. Від минулого до сьогодення”.

В одному з історичних документів зазначено: „Махно був одним з небагатьох польових команди-

рів громадянської війни, який вів, точніше, намагався вести помірковану, побудовану на здоровому глузді, національну політику...”

Важливою настановою Нестора Махна було не тільки підняття морального духу українця, а й його фізичний гарт. Тому цілком логічним стало проведення під час фестивалю півфіналу та фіналу Всеукраїнського турніру з українського національного рукопашу „Спас”. Бойове мистецтво „Спас” - це давній звичай козацьких родів, коли рівень бойового мистецтва козака доходив до рівня спасительства рідної землі. „Спас” –

це засіб, за допомогою якого українство прагне досягти того духовного рівня, коли буде здатне творити. А для цього нація повинна бути здоровою і морально, і фізично, – наголошує президент ВГО „Всеукраїнської федерації „Спас” Олександр Питула.

Предки залишили нам звичай гордої непокори правди й совісті, треба культивувати його у підростаючому поколінні. Треба вчити наших дітей любити Україну, бути духовно сильними.

Уроки історії мають величезний сенс у будь-які часи, та їхній вплив на сьогодення українського буття – чи не найактуальніша проблема.

У рамках Фестивалю відбувся святковий концерт за участю кобзарів Василя Литвина (засл. арт. України) і Едуарда Драча, гурту „Вертеп”, співака В’ячеслава Кукоби.

Анастасія ЄРМОЛІНА

ХТО ЗНАВ ОСТАПА КАРАТНИЦЬКОГО – „МОРСЬКОГО”, ВІДГУКНІТЬСЯ!

Про Остапа “Морського” – одного з чільних провідників ОУН–УПА, сина о. І. Каратницького – пароха с. Добрян Стрийського району Львівської області маємо дуже мало відомостей.

Народився Остап (Євстахій) 1908 р. четвертим із шести дітей у родині І. Каратницького та О. Раківської в с. Явчому Рогатинського району на Станіславщині. Сім’я належала до великої священничої гілки, родовід якої сягає XVIII ст. У молоді роки Остап керував сільським хором, осередком “Просвіти”. Пройшов вишкільні курси в Карпатах. До початку Другої світової війни навчався в університеті. За націоналістичні погляди постійно переслідувався польською владою.

У 1935-1938 рр. – секретар філії “Просвіти” в Стрию, а батько – о. І. Каратницький – голова читальні “Просвіти” в с. Добрянах у 1933-36 рр. У 1939 р. Остап пішов у підпілля, переховувався у родича о. З. Нарожняка в с. Конюхові Стрийського району.

Ярема Дубицький, його племінник, розповідав, як він 1939 р. „часто возив на ровері продукти Остапу до Конюхова. Серед продуктів були якісь папери...”

З приходом советів на Галичину як підпільник і член ОУН Остап Ка-

ратницький одержав псевдо “Морський”. За деякими джерелами, у 1941-43 рр. був обласним референтом Дрогобиччини і займався доставкою спеціальних документів та підпільної літератури з-за кордону, їздив по окупованій німцями Європі, маючи німецьке посвідчення.

Надійшла советська окупація. НКВС знав про нього, влаштовував облави. Його охоронці – “Ярема”, “Вишня” і “Могила” – у 1944 р. за одну ніч, за допомогою родичів, викопали криївку в с. Добрянах, де Остап переховувався. Перебуваючи в сирій криївці, простудився і довгий час хворів. Вилікувався. Мав підпільні зв’язки з П. Мірчуком із с. Добрівлян, що на Стрийщині. Остання посада Остапа – командир Воєнної Округи УПА “Маківка”.

Ніхто не знав постійного місця перебування “Морського”. Одна із зв’язкових ОУН бачила Остапа влітку 1944 р., перед приходом більшовиків, на Самбірщині, в глухій місцевості, далеко від доріг (Сприня? – авт.).

Знаємо, що Остап одержував від Степана Бандери підпільні завдання (вони з дитинства були знайомі та довіряли один одному, навчалися в одному класі в Стрийській гімназії). Відомо, що

“Морський” завідував архівом ОУН. Доводилося йому також брати участь у переговорах з окупантами. Робилося це таємно. Повсюди і повсякчас на нього чекала небезпека. Не залишалося часу на кохання та одруження...

І до сьогодні залишається маловідомою участь “Морського” у Національно-визвольній боротьбі на теренах Галичини. Він був вихований на великій любові до своєї Церкви, до свого українського народу і нейки України і обрав тернистий шлях боротьби за її волю. Не хочеться вірити, що людина пропала безслідно... Можливо, комусь відома хоча б крихта з історії підпільної праці Остапа Каратницького – “Морського”, про останні дні його життя. Можливо, хтось знає, де його могила, – просимо повідомити за адресою:

Ігор СТАРИК, с. Добряни, вул. Шевченка, 4, Стрийський р-н, Львівська обл., 82427

Закінчивши інститут, Іван Канафоцький три роки пропрацював у Городоцькій МТС, 17 років – у 237-й авторемонтній майстерні Міноборони старшим технологом і 18 – у Львівській обласній насінневі станції на посаді головного інженера. Йому не раз ставили ультиматум, щоби “постригся” в члені комуністичної партії. Та Іван Канафоцький зумів зберегти собор власної душі й закладену в ньому ієрархію цінностей.

Нині він – член КУН, на останніх виборах палко вболівав за Віктора Ющенка; збирав підписи на підтримку майбутнього народного Президента, агітував, працював на виборчій дільниці.

Проблем, тривог у ветерана Національно-визвольних змагань чимало. Занепокоєний занепадом моралі, патріотизму, духовності серед молоді: “Алкоголь, наркотики, розпуста – ось чим „бавиться” сучасна юнь, а ми в їхньому віці зачитувалися творами національних письменників: Франка, Чайківського, Куліша, Лепкого, О. Опільського та багатьох інших; ми цікавилися історією отчого краю”.

Водночас Іван Канафоцький радіє, що є й гідна зміна, котра в часи помаранчевої революції стійкою громадянською позицією ще раз показала “якого роду і чії ми діти”.

Багато відданих синів і дочок у тебе, Україно. Серед них – Іван Канафоцький. Це завдяки їм ти скинула ярмо неволі, уквітчалася вінком незалежності. Не забувай, Україно, своїх мужніх героїв, не відкидай їх на задвіркі історії, бо вони живлять твоє коріння цілющим бальзамом вічного буття.

Роман СМІЛКА, студент факультету журналістики ЛНУ ім. І. Франка.

Сини мої, гайдамаки

5

нація і держава
20.12 – 26.12. 2005 р.

КУН У ДІІ

ПОЛІТИЧНА АКЦІЯ ВОЛИНЯН

22 листопада 2005 року в Луцьку Волинська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів провела політичну акцію «Україна – рік після помаранчевої революції».

На Театральному майдані обласного центру відбулося дійство за участю хору „Обрій” та інших волинських митців. Розпочалася акція виконанням Гімну українських націоналістів. Виступали: голова Волинської ОО КУН Олег Максимович та його заступник Віктор Мельник. Від молодіжної референтури Конгресу спогадами про участь націоналістичної молоді Волині в торішніх подіях поділився Володимир Демков. Виступаючи підкреслили, що помаранчева революція сколихнула народ у всій Україні, згуртувала націю. Учасники урочистості засвідчили свою підтримку реформаторського курсу Президента Віктора Ющенка, готовність до згуртування націоналістичних рядів заради перемоги на парламентських виборах 2006 року та недопущення до влади олігархічної опозиції. Більше сотні юнаків та дівчат із запаленими смолоскипами і десятками червоно-чорних прапорів, карбу-

ючи крок, пройшли центральними вулицями Луцька до пам’ятника Тарасові Шевченку і поклали до його підніжжя квіти. Акція завершилася виконанням державного Гімну України.

На Театральному майдані була розгорнута виставка світлин помаранчевої революції та вирізок з місцевих газет, що висвітлювали ті події.

А в наметі, встановленому конгресівцями, активісти партії розповсюджували газету „Нація і держава”. Того дня кількість читачів часопису зросла щонайменше на 4 тисячі осіб.

В. ЄГОРОВА, голова секретаріату Волинської ОО КУН

ПРЯНИК ВІД СЯТОГО МИКОЛАЯ

Український хлопчик Івасик в День Святого Миколая разом з друзями йде колядувати, але господарі, до яких він заходить, виявляються не дуже гостинними й щедрими – дають йому шматок звичайнісінького чорного хліба, якому хлопець неймовірно зрадів. Дорогою він зустрів старого жебрака-бандуриста і віддав йому на колядований хліб. За це старий нагородив хлопця золотим пряником. Далі Івасик вирушає на пошуки Святого Миколая, долаючи на своєму шляху багато різних перешкод, спричинених злими силами. Добро перемагає – головний герой таки знаходить Святого Миколая і віддає йому золотого пряника. У руках Миколая пряник стає ясным сонцем, яке повертає час на весну, осяває й зігріває Україну. Це дуже стислий сюжет казкового дійства, автором якого є член КУН Володимир Петранюк, а виконавцями – актори його театру „Дзеркало”.

Прем’єра казки „Золотий пряник” відбулася за підтримки бла-

годійного Фонду „Соборність” та Конгресу Українських Націоналістів на свято зимового Миколая в київській школі-інтернаті №17 для дітей з вадами розумового розвитку. Малюки зустріли акторів дуже радо та емоційно, разом з героями казки переживали за долю золотого пряника, який насправді має глибоке символічне значення, адже, за словами Володимира Петранюка, уособлює нашу Україну, яку ми повинні так само берегти від злих сил. Після вистави Святий Миколай – його зіграв відомий актор Станіслав Колокольніков – та інші герої казки роздали дітям солодкі гостинці. А ще пан Володимир навчив маленьких українців вітатися так, як вітаються націоналісти. І до сліз приємно було чути дзвінкі дитячі голоси: „Героям слава!” – у відповідь на українське: „Слава Україні!” Без сумніву, діти запам’ятають цей казковий день.

Анна БАГРЯНА, член КУН

ВІЛЬШАНА БУДЕ ГАЗИФІКОВАНА

Свого часу Черкаська ОО КУН звернулася до облдержадміністрації з проханням розглянути можливість газифікації с. Вільшани Городищенського району.

Головне управління економіки розглянуло звернення Конгресу і повідомило, що переліком об’єктів, затверджених згідно з постановою Кабінету Міністрів від 03.08.2005 р. №687, передбачено кошти в обсязі

200 тис. грн. на підведення в 2005 році газопроводу до сіл В’язівки, Петропавлівки, Воронівки і Вербівки Городищенського району.

Будівництво газопроводу від с. Верхівки до с. Вільшани здійснюватиметься в наступному бюджетному періоді.

Л. СОТНИЧЕНКО-ГАФІНОВА, голова ЧОО КУН

ВОЯК УПА ІВАН КАНАФОЦЬКИЙ: 55 РОКІВ У СТРОЮ

Понад 50 років тому городоцька земля, як зрештою і вся Західна Україна, стала ареною запеклої боротьби нашого народу проти радянських нехрестів – „освободітелів” та їхньої репресивної системи. Сповненого глибокого почуття патріотизму та ненависті до чужинців, 13-річного Івана Канафоцького підхоплює вир національно-визвольного руху...

Коли в 1943–44 рр. організовуються на Городоччині загони УПА, зовсім юний Іван Канафоцький разом зі своїм товаришем Ярославом Хитрим збирають художню літературу, медикаменти й передають через зв’язкову Ірину Кальмук до крайового проводу повстанців. Незабаром сім’я Канафоцьких зазнає утисків з боку НКВС як “вороги народу”, їх з дня на день мають вивезти у Сибір. Проте вбивство голови Підгайської сільради Степана Попка, здійснене вояками УПА поблизу Янівської дороги, та вилучення у нього списку сімей, які підлягали виселенню, поклали край масовій депортації городківчан.

1949 – знаменний рік у житті Івана Канафоцького: закінчивши Городоцьку СШ №2, вступив на навчання до Львівського сільськогосподарського інституту на механічний факультет; був зарахований до диверсійної групи УПА, що діяла в Городоцькому районі; прийняв присягу вояка УПА, слова якої пам’ятає й досі.

„До нашої підгрупи, – пригадує Іван Канафоцький, – входило четверо чоловіків: Ярослав Хитрий-„Лис” – старший групи, Антон Хижак – “Рибак”, Роман Галушка – “Гупак” і я – “Малий”. Кожен член підгрупи мав вогнепальну зброю і гранати. Я мав 9-зарядний пістолет марки “Вальтер”, гранату “Ф-1” та кинджал. Наша підгрупа розповсюджувала антибільшовицькі агітки, прокламації, збирала дані про військові частини, яких було багато в Городку, псувала лінії телефонного і радіозв’язку тощо. Підгрупа діяла до 1952 р., поки не почалися масові арешти українських підпільників. У 1953 р. Городоцьке відділення НКВС запідозрило старшого нашої групи Ярослава Хитрого в зв’язках із УПА, і він змушений був виїхати в Сталінську (Донецьку) область, де був убитий за невідомих обставин. Після цього зв’язок з основною групою перервався. Прикро, що на мого побратима Ярослава Хитрого деякими городоцькими обивателями було вилито багато бруду. Пам’ять про чесну людину неможливо запламувати, але, панове, навіщо плямити власну душу?”

Безліч цікавих, смішних і трагічних пригод, пов’язаних із перебуванням в УПА, пам’ятає Іван Канафоцький. Приміром, він добряче “насолив” секретарю райкому, насипавши в бензобак його автомобіля солі.

6 На нашій славній Україні

нація і держава

20.12 – 26.12. 2005 р.

Є ТАКА ШКОЛА

Виповнилося шість років Старокримській загальноосвітній школі №3. Це – єдина в Україні школа, де, крім української, російської, англійської мов, вивчаються рідні мови народів, депортованих з Криму: болгарську, вірменську, грецьку, німецьку. При цьому вивчаються не лише мови, а й культура, традиції, звичаї цих народів. У школі працюють три класи, де навчання відбувається українською мовою, а також літературна студія, де діти пробують свої сили у літературній творчості.

Старий Крим – перша столиця Криму – завжди був багатонаціональним містом. На весіллях тут почувеш і „Розпрягайте, хлопці, коні!”, і шамарську „Хайтаршу”, і грецькі „Сіртаки”. Колектив Старокримської школи №3 своєю основною метою ставить відродження національних мов і культур. Багато допомагають школі місцеві національні товариства – грецьке, болгарське, німецьке, вірменське. Посібники для вивчення мов, інша методична література, а також національні костюми надходять з Німеччини, Греції, Болгарії - там турбуються про те, щоб їхні сини та доньки мали змогу знати рідну мову, щоб не забували свої пісні та казки. На жаль, школа не має сучасно обладнаного кабінету української мови та літератури, не вистачає підручників та художньої літератури, бракує українських національних костюмів, (діти мріють про створення шкільного театру). Добре було б, якби і в нашій державі знайшлися люди, які допомогли б школі у викладанні державної мови.

Звісно, одна школа – це краплина. Але ж саме від таких крап-

лин залежить, чи скоро Крим свідомо заговорить державною мовою. У Старокримській школі №3 учні й учителі це добре розуміють. З цього навчального року статус школи змінився: тепер це – навчально-виховний комплекс „Школа-ліцей”. У школі самовіддано працюють вчителі, закохані у свою справу. Любов'ю до дітей живе директор школи Раїса Калоянідс. Завдяки її творчій натурі та наполегливості в Старому Криму шість років тому й було відкрито цю унікальну школу.

П'ять років тому у школу приїшов молодий спеціаліст, випускник Кіровоградського педагогічного університету, нині – член партії КУН Андрій Білозьоров. І всі одразу помітили, що в школі з'явилася українська мова. Андрій Володимирович не лише навчає дітей мови, а й багато розповідає їм про історію України, її сьогодення, формує в учнях громадянську свідомість.

Дуже пишаться учні своїми вчителями, які українською мовою викладають біологію (Ніна Чусова), математику (Тетяна Ірусибеглікова), історію (Світлана Яновська), географію (Світлана Кулікова).

У школі працює фольклорна група, якою керує Світлана Буднік. Коли чуєш, як маленькі діти – учні початкових класів: росіяни й українці, татари і німці, греки й болгарі - співають українських пісень, відчуваєш впевнено щодо майбутнього Криму. Але школа чекає на допомогу.

Микола ШАПОВАЛОВ,
кандидат у члени КУН.

Серце кожної чесної людини все життя зігріває спогад про той чарівний куточок землі, де колись гойдалася рідна колиска. Любов до рідного краю надихає багатьох наших авторів на поетичні рядки.

На Поділлі колись народилась –
Шепетівка колиска моя.
Тут дитинство на юність змінилось,
Вперше чула я спів солов'я...

Так оспівує свою малу батьківщину голова Нікопольської МО КУН **Світлана Зубкова** і додає: „Завдяки своєму рідному Поділлю і в зросійщеному Нікополі відчуваю себе українкою”.

Образ рідного хутора, села, селища, містечка, міста наша вдячна пам'ять завжди пов'язує з образом найдорожчої людини – неньки. Їй студент **Ілля Манченко** присвятив ніжні слова:

В пам'яті довіку
Ніжні твої руки,
Усмішка ласкава,
Слів пестливих звуки.

На жаль, переважну більшість українців отой широкий білий світ, який починається за порогом рідної домівки, зустрічає не так приязно, як того хотілося б нам і нашим матерям:

Україно-нене, зраджена, убога,
Де твої герої, щоб тебе спасти?
Живеш попідтинню, як ота небога? –
так пише **Віктор Романюк** з Борислава Львівської області. В унісон йому озивається земляк **Андрій Грушак**:
Гей, коні, коні, де ви, коні?
І де ті іскри з-під копит?
Ще наша доля на припоні,
Ще наша воля тяжко спить.

І двох десятиліть не відділяє нас від епохи, коли московський імперський молох намагався знищити наш народ не тільки духовно, а й фізично. Про це йдеться в баладі про вишиту сорочку **Богдана Катинського** з Мукачєвого, що на Закарпатті:

Вишивала мати вишиванку
Дорогому синові Іванку.
І ходив синок у вишиванці
На роботу, в церкву і на танці.
Тільки зла його спіткала доля –
Опинився парубок в неволі, –
Не за те, що скоїв щось на танцях,
А за те, що був у вишиванці.

У Радянським Союзі „щастя”, як твердить **Марія Муха** з Володимирця Рівненської області, було ось яким:
Дай, мамо, хліба! – я просив,
А мати говорила:
Нема, синочку! Ти свій з'їв,
Собі ж я не лишила...

Таке „райське” життя сприяло тому, що Москва поступово впроваджувала свої канібальські плани щодо України:
Було б нас більше ста мільйонів,
Якби не Сталін, не війна,
Якби людей найкращих наших
Не проковтнула чужина, – пише **М. Катрин** з Маріуполя Донецької області.

В уяві **Сергія Дубовенка** (Миколаїв) постає романтичний образ нездоволеної України:
На морі буря не вшухала,
На шхуну без стерня й вітрил
Із краю в край щораз жбурляла
Жахлива сила чорних хвиль.

Так було в СРСР. Союзі. Не стала кращою доля українців і після його розвалу, як твердить **Марія Заболотна** (м. Чортків):
Болить нас ще гірка державна доля,
Втікають люди в найми в чужину,
А тут земля родюча... Кажуть: „Воля!”
То хто ж завіз нас у бідну страшну?

Надійна опора будь-якого гнобительського режиму – покірність забитої маси рабів, привчених турбуватися тільки за себе. Це їх змальовує у своїй поезії **Ю. Лях**:

„ А БІДОЮ ВСЬОМУ – ОТА ХАТА СКРАЮ...”

А бідою всьому – ота хата скраю. Ота хата скраю, як сто років тому: Нічого не знаю! Нічого не знаю! **Мирослава Богуцька** з м. Запоріжжя пише:

Буде воля – до неї додасться усе,
Нам би тільки її розбудити,
Всім незвідану силу вона принесе,
І воскресне народ працьовитий.

Я. Ольховий з м. Дрогобича з сумом запитує: „Наш героїчний народ здобував блискучі перемоги під проводом Б. Хмельницького. В чому ж полягала трагічна помилка великого гетьмана? З цього приводу **Микола Латишко** міркує: Не знав ти тоді, що заводиш У рабство ще гірше народ, Що лютим царям не догодиш, Хоч яких там підписуй угод.

Зінаїда Савчук з Маріуполя у вірші „Добрий день тобі, Україно!” проголошує: Вийшла ти із страшного полону Окупації, здирства, обмов. Чи чекала свого Вашингтона, Дочекалася – Він прийшов!

Євген Титикайло з Борислава не сумнівався: Вкраїна є, Вкраїна буде Як символ щастя всіх людей. Всі негаразди перебудем, І з'явиться ще наш Мойсей!

Гімном новому дню звучать рядки **Івана Грекуліяка** (Снятин на Прикарпатті): Більш не станем на коліна, Наша доленька гряде... Ні, не мерла Україна – З нами Ющенко їде!

Та хоч як це прикро, при владі залишилися ті, кого **В. Кополєвич** з Мукачєвого характеризує так: Ходив по головах друзів, На челядь глядів звисока, І правді – колишній подрузі – Давно вже дав копняка.

Здавалося б, для державного утвердження української мови не треба грошових інвестицій надзвичайних розмірів. Потрібна тільки політична воля, і вона (українська мова), як господаря, заговорила б у всіх структурах влади, ВНЗ, школах, армії, міліції, побуті. На жаль, **Вадим Шкурко** (Кіровоград) змушений звертатися до сусіда: На своїй живеш землі, Чом же „чтокаєш” мені? Чом зневажив слово рідне, Слави та любові гідне?

З тих, хто на словах розпинається за рідну культуру, а на ділі нещадно її грабує, глузує член КУН **Євген Гушин**: Як науково всім потилиці голить, Нам доповідь найвища професура. І коли „зелень”

в лапах їх зашелестить,
Тоді вже до небес підніметься культура.

Не втрачає віри в наше світле майбутнє **Ірина Чех** з Кіровограда: Ми разом всі молилися за правду, А разом нас мільйони – нас багато! Злочинців не допустимо до влади, Бандюгам наш народ не подолати!

Василь Зеленко переконаний: Творити треба Україну, А не оплакувати її! Не допускаймо, щоб руїну Зробили з неї холуї!

Жахливу картину малює криворізька поетеса **Любов Баранова**: Слабкі надії, бо гіркі події.

І де наш український Мойсей? Сидять на тронах ситі лиходії – Ні добрих справ, ні праведних ідей.

У пошуках правди і справедливості українська політична думка з надією, вірою і любов'ю звертається до безсмертних скрижалів українського націоналізму, до героїв Ідеї і Чину, приміром, як **Галина Паніна** з м. Северодонецька Луганської області: Сонце сходить в Україні Не зі Сходу, а з Карпат, – Там завжди нас привітає Вірний друг і вірний брат.

Урочисто звучить „Легенда Надії Зубкевич” **Станіслава Дрогобицького**:

На нашій славній на Волині шумлять легендами ліси. Про дні звитажні на Вкраїні, про героїчні ті часи.

Одну з легенд я пам'ятаю, вона не піде в забуття, Як у Давидівському гаю вбивали зграю дівча.

Переборовши біль і страх, вона катам сказала так: Я українка! Я з народу, що любить над усе свободу!

І кріс у руки я взяла, щоб Україна розцвіла!

Львів'янка **Марія Шенгера** оспівує героїку тих, хто в ім'я України йшов на все: Колючий дріт, пости, анкети, Брутальні допити, секретри. Московські воші, наші сльози, Насмішки, матюки, погрози... Ішли на допити чи смерть, Ішли в пекельну круговерть.

Вітаючи ветерана УПА, члена КУН Михайла Оленича з його 80-річчям, **Петро Кебус** пише:

Повстанці не всі Повернулись додому, Лежать їх кістки І в Сибірі, і в Комі. На щастя, вернувся Михайло Оленич І чорно-червоне Цілує знамено.

Член КУН **Володимир Петранюк** побачив віщий сон: Я прокинувся серед ночі, Душа на рамені: Вояки УПА гуркочуть У вікна і двері.

– Що вам, хлопці? – Ще Вкраїна Не протверезіла? Синів своїх, бандерівців, Не кличе до діла?..

Володимир Лєсів (с. Мединя, Івано-Франківщина) пише: Нарешті КУН здобув владу В моєму районі, Виконав людей пораду І УПА загонів.

Ми порядок наведемо У нашій державі, Тих до Ради оберемо, Хто Вітчизну славить.

Наближення того дня, коли збудуться мрії нашого народу, першою завжди відчуває муза поезії, що й диктує поетам заповітні рядки.

Василь ЗАЄЦЬ

ВІТАЄМО!

Чернівецька ОО Конгресу Українських Націоналістів вітає голову Товариства політ'язнів і репресованих Ірину ВОЙЦЕХІВСЬКУ з 75-річчям!

Якщо зібрати всі слова земні,
Веселку класти в перевесло,
Тоді б, напевно, чари ці земні,
Вам у дарунок ми принесли.
Бажаємо багато ми добра,
Стосунків гарних і тепла,

Щасливих днів,
блаженних слів,
Надій великих,
гарних мрій.
Радіти, жити
й не хворіти.

МНОГАЯ ЛІТ, МАЕСТРО СТЕЛЬМАЩУК!

Степан Стельмашук народився в с. Скородинцях на Тернопільщині і з малих років прилучився до прекрасної музики. А тому й не випадково пов'язав своє життя з неперервним світом мистецтва. Кілька десятиліть він працював на музично-педагогічному факультеті Дрогобицького педагогічного інституту, де пройшов шлях від викладача до професора, створив славний чоловічий хор “Бескид”, який очолював упродовж багатьох літ, здобув великий авторитет і пошану серед колег, друзів і нас, любителів хорового співу. В педінституті Степан Ількович працює над книгами, котрі стали часткою музичного надбання всього колективу музичного факультету, здійснює обробку народних і написав багато власних пісень. Фронтове минуле, оптимізм і природний гумор допомагали шановному майстру долати штучну перепону на шляху української пісні до справжніх людей в Україні та за її межами, де з'являвся наш хор “Бескид”. Після грудня 1991 р. Степан Ількович переїхав на постійно до Львова, але продовжував працювати на музпеді і не пориває з ним

зв'язок через друзів. Незважаючи на поважний вік, активно працює в громадсько-політичних організаціях, є позаштатним працівником оновленого дитячого журналу “Дитина і світ”.

З нагоди 80-ліття Степана Стельмашука Дрогобицьчина влаштувала йому творчий вечір в актовій залі педуніверситету. На сцені співав “Бескид”, а його репертуар складався виключно з музичних обробок і власних творів маестро.

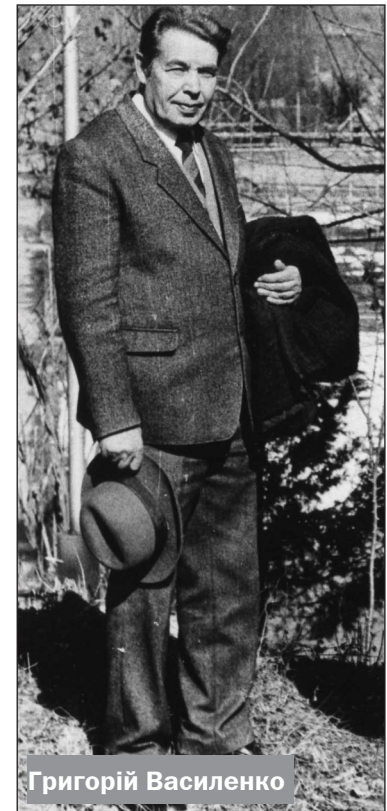
Дрогобицька влада, керівники педуніверситету, громадськість щиро пошанували пана Степана. Сольним співом вітав шанованого колегу професор музпеду Корнель Сятецький. Наприкінці вечора Степан Стельмашук взяв батуту і блискуче продиригував свою пісню на слова І. Франка “Пісня і праця”, а хор проспівав її з особливим натхненням. Теперішній керівник хору “Бескид” Роман Сов'як став у лави хору під керівництво Степана Ільковича.

Многая літ ювіляру!

Йосиф ЙОСИФІВ, член
Дрогобицького Проводу КУН

“РАННІ СЛОВ’ЯНИ” ГРИГОРІЯ ВАСИЛЕНКА

Моральне здоров’я народу –
найважливіший капітал суспільства.

Григорій Василенко

До речі, історик Юрій Венелін насправді Юрій Гуца – українець з Угорщини. То хто були автохтони Панонії, це історія замовчує.

Ця концепція виснажена і багатьма сучасними дослідниками. Думка про те, що слов’яни в історичних документах також могли виступати під іменем гунів, рішуче відкидається. Проте археологічні пам’ятки азіатських гунів (болгар) у степовій частині України сягають лише лінії Дніпра. На захід від цієї межі відомостей про них немає.

Вихідна основа концепції К. О. Іностранцева така: «Після розпаду держави (мається на увазі держава кочівників, яка в I ст. існувала на північ від кордонів Китайської імперії) на дві частини (викликаного скоріше політичними і культурними причинами, ніж етнічною різницею), північні хуну не могли зберегти самостійності, частина їх переселилася на захід... Хуну пройшли... через Джунгарію і Киргизькі степи і вступили в Східну Європу в другій половині IV ст.

У Північно-Західній Азії і в Східній Європі турки хуну, або гуну, зіткнулися з іншими племенами. Передовсім на їхньому шляху стояли племена фініські. Чим далі просувалися гуну, тим рідшим ставав серед них турецький елемент. Дуже можливо, що між підданими Моде (володар стародавнього монгольського племені, яке до I ст. мешкало на північному кордоні Китаю) і Аттілі було мало спільного. Однак ми вважаємо безсумнівним, що вторгнення різних завойовників IV–V ст. пов’язане і викликане переворотами на крайніх східних кордонах Азії».

Неважко помітити, що аргументація концепції дуже слабка. І її нічим підкріпити. І це визнає сам автор: «Теорія туранізму (тобто тюркського походження) гунів, безсумнівно, – одна з найпоширеніших нині, її прихильники виходять дещо не з таких поглядів, ніж представники інших теорій. Вони відстоюють свої висновки не стільки на окремих фактах, на тлумаченні власних імен, скільки на загальному розумінні історичного ходу подій і групуванні племен».

Практично, фактів тураністи не мають, але є туманні домисли у формі «ми вважаємо» і «загальне розуміння», як говорить К. О. Іностранцев.

Розглянута концепція походить із Заходу. Її започатковував фран-

цузький географ XVIII ст. Ж. Дегінь. Він одержав від французьких місіонерів, які поширювали в Китаї християнство, виписку з літопису III ст. про розгром в Джунгарії китайськими військами кочового племені сюнну. В цьому документі (91 рік) сказано: «Вигнаний полководцем Деу-Хань шаньюй (хан) пішов на Захід. Племя сюнну, яке залишилося числом 100 тис. кибиток, присвоїло собі народне ім’я сянбі».

У другому документі (164 рік) зазначається: «Володіння Юебань лежить від Усуня (Джунгарії) на північний захід... Це є аймак, що раніше належав північному хунуському шаньюю, якого прогнав китайський полководець Деу-Хань. Північний шаньюй, пройшовши через хребет Гінвей-шань (Тарбагатай), пішов на захід у Кангюй (Кангюй – стародавня держава в межиріччі Амудар’ї і Сирдар’ї), і малосильні, які не в змозі були піти за ним, залишилися на північному боці Куші».

Китайський літописець розповідає про події 70-річної давності (щодо першого документа). Ж. Дегінь, порівнюючи письмові джерела IV–VI ст. про гунів (Аміанна Марцелліна, Йордана, Прокопія Кесарійського) з матеріалами китайського літопису III ст., помітив, як йому здалося, близьке співзвуччя в термінах «гуни» і «сюнну». Виходячи з цього, він зробив припущення, що сюнну були предками тих гунів, які з’явилися IV ст. в Європі: «Це ті гуни, які перейшли згодом у Європу за правління імператора Валента».

Дегінь, очевидно, не знав, а може, не надавав значення тій обставині, що гуни як місцеве населення Європи були відомі вже з II ст. Про гунів у Європі до IV ст. повідомляли в своїх працях грецький географ II ст. Птолемей, його співвітчизник і сучасник поет Діонісій Перієгет, грецький географ III ст. Маркіан Гераклійський та ін.

При цьому назву «сюнну» Дегінь переклав терміном «хуну». Але такого терміну в китайських літописах ніколи не було. Всі китайські документи протягом шестисот років (з II ст., до н. д. до IV ст.) знають тільки народ сюнну. А термін «хуну» як перехідну форму між «сюнну» і «гуни» Дегінь сконструював для плавного переходу між ними, щоб надати більшої правдивості їхній співзвучності.

1984 року опубліковано книжку «Матеріали по історії древних кочевих народів групи духун», підготовлену авторським колективом Інституту сходознавства АН СРСР. З неї витікає, що стародавній китайцям назва «хуну» не відома.

Оскільки Дегінь був авторитетною фігурою в науці, то природно, що до його думки вчені уважно прислухалися. Його гіпотезою зацікавився англійський історик Е. Гіббон. Працюючи над історією Риму, він прагнув з’ясувати питання про походження гунів. З появою гіпотези Дегіня англійський історик безоглядно приймає її за істину і вводить у своє дослідження.

По сліду Дегіня пішли інші вчені, зокрема відомий французький історик А. Тьєррі, який сприяв закріпленню гіпотези Дегіня в історичній науці. Так за допомогою цих учених було прокладено стежину для гіпотези Дегіня.

Гіпотеза про східне походження гунів перекочувала згодом у Росію і беззастережно була прийнята більшістю істориків, оскільки вони перебували під впливом

західної науки. Остаточно закріпив її у вітчизняній історіографії своїм авторитетом К. О. Іностранцев. Йому належить ідея про заповнення двохсотлітнього «вакууму» між відходом північного шаньюя в Кангюй і підкоренням аланів в Донських степах новим народом гунів.

В «Советской исторической энциклопедии» записано: «Гуни – народ, який утворився в II–IV ст. головним чином в результаті змішання тюркомовних хуну, що прийшли в 155–160 рр. з Джунгарії, й угорських племен Приуралля й Поволжя, які об’єдналися з пришельцями в племінний союз. Ця точка зору на походження гунів найповніше сформульована К. О. Іностранцевим, який запропонував називати гунами західну гілку, а хуну – східну гілку єдиного тюркомовного народу».

Гіпотезу про східне походження гунів активно популяризував Л. М. Гумільов. У його працях вона дістала широкого висвітлення. Тому доцільно ознайомитися з суттю цієї гіпотези на матеріалі його книги «Хунну» (Москва, 1960). Він же автор статті «Гунны» в другому і третьому виданнях БСЄ.

Очевидно, сильне бажання у будь-який спосіб зміцнити версію тураністів штовхнуло Гумільова на спотворення істини. Він настільки повірив у гіпотезу про прихід гунів з Азії, що не вважав за потрібне заглибитися в дослідження численних джерел, у яких подаються відомості про те, що слов’ян називали гунами протягом тисячі років, починаючи з II ст.

Для відтворення істини звернемося до китайських джерел і порівняємо їхній зміст із тлумаченнями Іностранцева та Гумільова.

Л. М. Гумільов як прихильник туранізму гунів усю систему своїх доведень будує на одній-єдиній фразі китайського літопису: «Північний шаньюй, пройшовши через хребет Гінвейшань, пішов на захід у Кангюй, і малосильні, які не могли піти за ним, залишилися на північній стороні Куші».

Логіка цієї фрази, за Гумільовим, така: малосильні – тільки частина племені, а друга частина – це ті, які зберегли ще силу. І сильні пішли разом з шаньюєм на захід. На перший погляд, така думка логічна. Але лише в тому разі, коли висмикнути цитату з контексту літопису, що й зробив Гумільов.

Якщо ж прочитати весь текст літопису, де йдеться про північних сюнну, то виявляється, що ситуація була іншою. Стає очевидним, що племя північних сюнну, розгромлене в 91 році китайськими військами, з Джунгарії нікуди не пішло. Після втечі шаньюя владу над племенем прийняв його молодший брат Юйчугань. Він визнав васальну залежність від Китайської імперії, але в 93 році був позбавлений влади. Китайський полководець Жень Шань заарештував і стратив Юйчуганя. Його військо було знищено. Та частина племені, що залишилася, об’єдналася із спорідненим племенем сянбі.

Але Л. М. Гумільов іде своїм шляхом. Усе, що не вписується в рамки туранської версії, він мовчки обходить. У ті ж документи, на які спирається, вкладає не властивий їм зміст і довільно тлумачить їх.

Розкриваючи зміст вищезгаданих літописних документів, Л. М. Гумільов пише, що Таншхай прогнав сюнну з Джунгарії за Тарбагатай, і що з цього часу для них «почався новий період історії».

Марія ХИЛЕВИЧ
Далі буде
Початок у №№ 22, 23,
33–40, 42–44, 46–48, 50

Не минайте ані титли 7

нація і держава
20.12 – 26.12. 2005 р.

ДУХОВНИЙ ГІМН УКРАЇНЦІВ

12 грудня 105 років тому відійшов у Вічність Олександр Кониський – автор Молитви-гімну “Боже Великий Єдиний”. Відтоді поетичні слова “Молитви”, покладені на музику геніального Лисенком, стали духовним гімном нашого народу на рівні з національно-державним “Ще не вмерла Україна”.

О. Кониський народився 18 серпня 1836 р. на хуторі Переходівці Борзенського повіту Чернігівської губернії в українській дворянській родині. Початкову освіту дістав вдома від рідної матері та діда-священника. Потім він вчився у Ніжинській дворянській школі та в Чернігівській гімназії.

З ранніх літ захопився літературною творчістю. Одночасно прагнув допомогти поневоленому народові своєю громадською діяльністю. Працюючи правником у Полтаві, він стає членом Полтавської громади, організовує недільні українські школи, пише підручники для початкової грамоти. На літературній ниві проявляє себе письменником різнобічного обдаровання, а на громадській праці – як діяч яскраво вираженої національної ідеї українського державотворення.

У січні 1863 року без слідства і суду О. Кониського вивезено на заслання у Вологду, а рік потому ще далі на північ – у Тотьму. Але й там патріот продовжував боротьбу з російським царом своїм літературним хистом.

Згодом внаслідок важкого захворювання Кониському дозволено було виїхати на лікування з Півночі до Воронежа, а потім і за кордон.

Одужавши, повертається в Україну. Дорогою заїхав до Львова, де у виданнях “Світ”, “Зоря”, “Правда”, “Діло” публікувалися його твори. Він швидко зблизився з галицькими прогресивними діячами українського відродження. Тут вийшла друком знаменита його наукова праця з дослідження життя і творчості Тараса Шевченка, яку досить прихильно зустріла тогочасна літературна критика. За словами Івана Франка, цією біографією Кониський “поплав найкращий пам’ятник і Шевченкові, і собі самому”.

У Львові Кониського знали, поважали й сердечно приймали. Він зустрівся з товариством “Академічне Братство”, яке об’єднувало студентів різних вищих шкіл, відвідав також Львівську духовну семінарію, в якій панував дух Маркіана Шашкевича і Руської Трійці.

Серед семінарських студентів визначався патріотичною діяльністю студент-богослов Богдар Кирчів. Щодо особистих стосунків між Кониським і Кирчівим можемо здогадуватися тільки з листів, якими вони зверталися один до одного. В одному з них, датованому 28 березня 1885 року, читаємо: “...Ви-сокоповажний Добродію! Поздоровляю вас і усе ваше товариство з Великоднім святом... На сей раз маю до Вас ось яку просьбу. Я написав “Молитву українських дітей”, а Лисенко завів її в ноти і прибрав в дуже хорошу музику, котра тут усім подобається. На лихо, у нас не можна її надрукувати, а, на нашу думку, варто було б той гімн розповсюдити і в селах, і в школах Галичини. Тим-то я після ту “Молитву” з нотами до високоповажного Володимира Шухевича (Куркова, ч. 25), просячи его поради, як би то надрукувати; але гадаю собідо у Шухевича і свого діла по шию, а ми б бажали, щоб “Молитва” була надрукована ще в

маї. Хочу просити Вас: візьміть ту “Молитву”, перегляньте з людьми тямущими і одпишіть мені: 1. Чи сподобається вона в Галичині і чи варто її друкувати? 2. Коли варто – дак що коштуватиме видання (примірників 500)? 3. Де ліпше надрукувати – чи у Львові, чи в Липську? 4. Чи не візьмете Ви або чи не включите кого, хто має досвід, до видання і спродаж его?

Моє бажання каже, щоб видання було не розкішним, але дешевим якомога, щоб могли і селяни его набути. Гроші від продажу его повернути на користь Вашого комітету, себто на кошти видання Вашого “Кобзаря”.

У часописах про сю річ вістки не подавайте поки що. Я вельми б був вдячний Вам, коли б Ви спитали і написали мені щиро, що скажуть про сю річ і що порадять як Шухевич, так і Вахнянин і інші Ваші композитори і кращі музики. Щиро поздоровляю Вас і жду вашої відповіді”.

Уже в листі від 29 травня 1885 року В. Шухевич писав О. Кониському: “Молитву передав я до літографа. Скоро буде готова, повідомлю вас”.

На початку червня того ж року “Молитва” з’явилася у львівській літографії Антона Пришляка на вул. Коперника, №9 як третій випуск “Бібліотеки музикальної”, що видавалася під егідою Товариства “Просвіта”.

На художньо оформленій титульній сторінці з ангелом навколішках посередині – напис: “Молитва – гімн на жіночі голоси. Слова О. Я. Кониського, музика Миколи Лисенка”. Львів.

Обидва поети померли одного року 1900-го: Б. Кирчів 19 жовтня, а О. Кониський 12 грудня.

Відтоді понад сотню років словами Кониського і музикою Лисенка поневолені ворожими кайданами українці в церквах, театрах, на вічевих майданах молитовним співом благають в Єдиного Бога: “Боже, здійми з нас кайдани; волі, світла і щастя на многії літа нам дай!” І з благословення справедливого Бога – Володаря світу ми, українці, 1 грудня 1991 року виявили Його і нашу волю, скинули кайдани, піднялися до національної гідності, створили свою Незалежну Державу. Молитовно дякуємо і співаємо гімн Слави Богів Єдиному. І слава Україні Єдиній!

Ярослав ДЯКІВ, м. Стрий

НЕПОГАСНИЙ ОГОНЬ ВІРИ

Ім'я Андрія Мельника викарбуване золотими літерами на скрижалях боротьби української нації за свою державну незалежність у XX столітті.

Народився Андрій Мельник 12 грудня 1890 р. у селі Воля Якубова неподалік Дрогобича на Львівщині.

Обставини склалися так, що гімназичну науку Андрій здобував у Самборі, Дрогобичі і Стрию. Нелегким був його шлях, але жодні труднощі й перепони не захитали його віри в правильність успадкованих від батька ідеалів.

1914 року з початком Першої світової війни Андрій Мельник зголосився добровольцем до Легіону Українських Січових Стрілців. Про героїзм сотника А. Мельника, зокрема в бою на Маківці й Лисоні, серед стрільцтва ходили легенди.

Російський полон дає йому змогу познайомитися з перспективами українського національного руху в царській Росії, і це вирішило його майбутнє: він повертається не до Львова, а до столиці України – Києва, де разом з Євгеном Коновальцем та іншими старшинами бере участь у створенні формаций Січових Стрілців, що опісля стають одними з найкращих в Армії Української Народної Республіки.

Директорія Української Народної Республіки 1919 року призначила А. Мельника начальником Штабу Дієвої Армії УНР, на тій посаді А. Мельник здобув пошану старших за віком і військовими рангами старшин. Ці події закри-

пили особисту дружбу Петлюри, Коновальця і Мельника навіть у найскладніших обставинах боротьби на Батьківщині.

Пізніше Є. Коновалець та А. Мельник організовують боротьбу підпільними методами. Наприкінці 1922 р. Є. Коновалець призначив полковника А. Мельника першим Крайовим Командантом Української Військової Організації (УВО) на західноукраїнських землях. На цій посаді А. Мельник пробув до весни 1924 р., коли був арештований польською поліцією у справі О. Басараб. Слідство, тортури, знущання, карцер не зламали духу А. Мельника. Чотири роки він пробув в ув'язненні. Вийшовши на волю, А. Мельник входить до правління видавничої спілки «Діло», очолює головну раду католицької організації української молоді «Орли»...

А. Мельник очолив ОУН у час державного будівництва Карпатської України. Цей період записаний до новітньої історії нашого народу як перемога ідеї самостійності, соборності і народоправності. Немає найменшого сумніву в тому, що ОУН була рушійною силою у цій боротьбі. Населення Карпатської України у демократичних виборах обрало свій парламент – Сойм, який проголосив самостійність Карпатської України з виразним наголошенням на тому, що Карпатська Україна вважає себе

і є частиною Соборної України. ОУН взяла на себе відповідальність за оборону краю і в складі військової формації – Карпатської Січі – стала на боротьбу з угорським окупантом.

Досвід короткої, але героїчної історії Карпатської України підтвердив тезу ОУН орієнтуватися на власні сили. А. Мельник завжди вимагав, щоб чужинці трактували Україну як рівну з рівними. Цю принципову позицію зберіг він попри всі німецькі заходи, включаючи розкол в ОУН у 1940 р. чи його арешт разом з дружиною Софією.

Німці не дозволили йому повернутися на Батьківщину, спершу тримали під домашнім арештом, а далі ув'язнили в концтаборі Заксенхаузен, але він висилає своїх найближчих співробітників в Україну з метою створення в Києві незалежного уряду. У жовтні 1941 р. у Києві було скликано Українську Національну Раду під проводом проф. М. Величківського. З перших днів існування вона була переслідувана німецьким окупантом і не змогла ствердитися як українська влада.

Посланці ОУН діями в підпіллі. Вже в листопаді 1941 р. по всіх містах України почалися арешти членів ОУН, масові розстріли. Найболючішим ударом стало знищення в лютому 1942 року поетки Олени Теліги і її співробітників, які в Києві організували легальне українське життя і видавали газету «Українське Слово» та літературний додаток «Літаври».

Призначений А. Мельником його заступник О. Ольжич (Олег Кандиба), аж до арешту й смерті в концтаборі Заксенхаузен у 1944 р., керував упродовж воєнних років підпільною мережею ОУН. Уже з осені 1941 року він посилав підпільників ОУН до повстанських формацій екзильного уряду УНР на Поліссі й Волині, щоб відновлювати там національне життя.

Втрати ОУН у боротьбі із західним окупантом незлічимі. Крім розстрілів на рідній землі, гітлерівці загнали до концтаборів багато членів ОУН включно з майже усім Проводом.

ВЕЛИКИЙ ПОЛКОВНИК МЕЛЬНИК

Урочисте засідання, присвячене 115-й річниці з дня народження визначного державного і політичного діяча, провідника ОУН полковника Андрія Мельника, відбулося в Київському Будинку вчителя. Разом з його організаторами – Київською міською організацією ОУН та Київським міським відділенням Всеукраїнського жіночого товариства ім. Олени Теліги – в заході взяли також участь члени Конгресу, представники ОУН з-під стяга Степана Бандери, інших українських політичних партій та громадських організацій.

Засідання відкрив провідник Київської міської ОУН Богдан

Червак. Учасники зібрання продекламували Декалог Українського Націоналіста. Доповідь про життя і діяльність Андрія Мельника виголосив член ОУН Микола Григоренко. Перед присутніми виступили також перший заступник Голови Проводу ОУН(р) Олександр Сич, заступник голови КУН Володимир Борейчук, голова Всеукраїнського жіночого товариства ім. Олени Теліги, народний депутат Ольга Кобець.

Захід завершився святковим концертом.

Конгрес-інформ

Як досвідчений державний муж, А. Мельник знав, що світ рахується лише з сильними. Щоб українство за межами України було сильним, воно мусить бути об'єднаним, і тому вже в перших повоєнних роках А. Мельник ініціює переговори усіх українських політичних формацій для об'єднання в одному державному центрі. Цього вдалося досягнути 1948 року створенням Української Національної Ради і реорганізацією Державного Центру УНР.

1957 року під час відвідин української громади в Канаді А. Мельник кинув в одному із своїх виступів заклик ОБ'ЄДНАТИ ВСІ СИЛИ УКРАЇНЦІВ ЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ В ОДНІЙ СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКІЙ НАДБУДОВІ – «СВІТОВОМУ КОНГРЕСІ УКРАЇНЦІВ». І він не обмежився закликком, а взявся до клопіткої праці втілення ідеї в життя. Зреалізувати цей задум змогли вже його послідовники аж у листопаді 1967

р., коли в Нью-Йорку відбувся Перший Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ) за участю всіх українських сил світу.

Помер Голова ОУН А. Мельник 1 листопада 1964 р. далеко на чужині, його могила – на цвинтарі столиці Великого Герцогства Люксембургу – чужої, але гостинної держави. Прощаючись з великим сином України, його наступник на чолі Організації О. Штуль-Жданович сказав: «Рушаючи з Рідної Землі, щоб стати заступником, а згодом і Наступником славної пам'яті Євгена Коновальця, Ви вивезли з рідного села грудку землі. Її Вам кладемо під голову, як найцінніший дар України. Нехай ця грудка української землі шепче Вам вічно, що вона не забуде одного з найкращих своїх синів, який віддав їй усе, кличучи на шлях служіння Україні своїх братів і послідовників».

Олександр КУЧЕРУК

Календар українського націоналіста

20 грудня 1906 р. – уперше видано російською мовою “Кобзар”.
22 грудня 1834 р. – народилася Марко Вовчок.
23 грудня 1932 р. – поляки стратили героїв-бойовиків ОУН В. Біласа й Д. Данилишина.
24 грудня 1937 р. – народився В'ячеслав Чорновіл.
25 грудня – Різдво за григоріанським календарем.
25 грудня 1895 р. – народився композитор Григорій Верьовка.

УТОЧНЕННЯ

У публікації “Героїв, які стояли до кінця, обливає брудом втікач з поля бою” (“Нація і держава”, №50) з

технічних причин сталася прикра помилка – замість прізвища “Момят” слід читати “Момот”.
Просимо вибачення у читачів за допущену неточність.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м. Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua
Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61
Заступник головного редактора Микола Сергійчук

Реєстраційне свідоцтво: Серія KB № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку “Фінанси і кредит”, ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видруковано у ВАТ “Видавництво “Київська правда”
Замовлення № 3832
Наклад 120 000 примірників
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети

Наші корпункти

Вінниця Гусар Віталій (0432) 32-05-03
Дніпропетровськ Береза Юрій (0562) 45-09-60
Донецьк Олійник Марія (062) 337-23-48
Житомир Крук Микола (0412) 44-52-32
Запоріжжя Тимчина Василь (0612) 67-31-82
Івано-Франківськ Салига Роман (0342) 3-11-35
Кіровоград Тріщенко Віктор (0522) 32-23-48
Київська обл. Сахацький Олександр (044) (297)27-5-70

Київ Мохналь Михайло (044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ Костянтин Філімонович (0642) 53-96-85
Луцьк Максимович Олег (03322) 723935, 722142
Львів Вовк Михайло (0322) 38-67-63
Миколаїв Яценко Софія (0512) 29-07-90
Мукачеве Ференц Петро (03131) 2-25-45
Одеса Парфенюк Василь (048) 75-83-113
Полтава Квачова Олеся (0532) 28-053
Рівне Кривко Ігор (0362) 22-20-26

Севастополь Симферополь Суми Тернопіль Харків Херсон Хмельницький Черкаси Чернівці Чернігів

Проценко Володимир (0692) 48-79-46
Овчарук Василь (0652) 29-77-43
Перетятко Олексій (0542) 25-88-98
Чибрас Володимир (0352) 52-56-91
Дяків Богдан (0572) 16-02-18
Петренко Володимир (0552) 26-50-56
Вітряний Олександр (0382) 65-32-01
Гафінова Любов (0472) 45-12-05
Лютик Віктор (0372) 51-02-72
Рябенко Валерій (04622) 4-38-81

Передавайте часопис “Нація і держава” з хати до хати, з рук у руки!